

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu, și Dr. Silviu Dragomir.

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 20 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 10 Cor.
Pe 3 luni . . . . . 6 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa:
„GAZETA POPORULUI” Sibiiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Sibiiu, Strada Urezului Nr. 41.
Apare în fiecare Duminecă.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la
Administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-ooră 1 cor.
a doua și a treia-ooră 80 fileri.

Lupta pentru biserică.

De Dr. I. Broșu.

I.
Peste două săptămâni biserica noastră răsăriteană va avea prilejul să-și spună cuvântul. Preoțimea română ortodoxă din Transilvania, Bănat și ținuturile românești ale Ungariei, intrunindu-se la Sibiiu, în cel dintâiu și mare congres al ei, va da glas tuturor dorințelor, suferințelor și aspirațiilor ei întemeiate.

Este prima și poate cea mai aleasă sărbătoare la care, această oaste nobilă așezată în slujba lui Hristos, va grăi tare așa precum îi va da Duhul sfânt și precum va afla decuviință răspunderea, ce locotește în adâncul conștiinței sale trezite și lipsită de orișice prejudecată. Socot a fi de prisos, să arătăm în momentele acestea rostul preoției în trecutul îndepărtat și meritele câștigate în lupta ei, purtată pentru biruința credinței și păstrarea caracterului nostru național. Ar fi, cine știe, poate un lucru de prisos. Cercetătorii mucegăitelor pagini ale cărților românești, vor întâlni printre scrisurile scrise cu slova cirilică, nume strălucitoare de oșteni ai Mântuitorului.

Cine și-a însușit răbdarea și cu migăleala cuvenită, a răsfoit rafturile documentelor, în care se cuprind luptele uriașe purtate pentru ortodoxie, între anii 1740—60, este în stare să priceapă că preotul acela, care s'a împotrivit sălbaticilor prigoni și, murind mai bine, a știut să țină ridicată sus crucea ortodoxiei, a trebuit să aibă un suflet. Și sufletul acela clocoțitor și vijelios al marilor generații de odinioară, viețuiește cu toată frumuseța lui și-acum, în pieptul generos al miilor de slujitori ai altarului.

Preoției, în cursul vremurilor de urgie prin care a trecut, i-s'a rapit totul. A fost despoiată de libertatea de care se bucură tot omul, pământul i-s'a luat, mâinile i-au fost legate în lanțuri și cuvântul i-s'a pironit pe buze, iar temnițele întunecoase i-au putut adăposti bătrânețele. Dar un lucru n'a fost în stare nimeni să i-l răpească: sufletul. Sufletul preotului dela țară, cu toată strălucirea lui de nestemată, a rămas pururea același și valurile

mari de idealism, ce s'au răspândit totdeauna ca un fluviu de miresme în cuprinsul vieții culturale a neamului românesc, a mănecat pururea ca dintr'un izvor, din adâncul acestui suflet făurit în cuptorul credinței și oțelit prin puterea ei.

Pentru aceasta, congresul preoțesc ce se va ținea în curând la Sibiiu, va avea să fie deopotrivă și praznicul cel mai înalt de bucurie, al acestui generos, idealist și vecinic tânăr suflet de preot și duhovnic, păstrat cu toată curățenia lui de crin, în cursul lungilor veacuri de luptă.

Intrebarile ce vor fi puse cu prilejul adunării sunt de buna seamă multe și grele. Și va trebui cu prilejul acesta să se deie asemenea răspunsuri multe și grele. Un lucru însă vroiu să-l spun pe față, fără de nici o rezerva, și țin să patrundă limpede în urechile tuturor. Oriși ce hotărâre se va lua acolo, fie chiar cât de mare, ori și ce discuții se vor încinge, fie chiar cât de frumoase, ori și ce cuvântări înflăcărâte se vor ținea, fie chiar cât de măiestre, fără de-o singură și unică hotărâre mântuitoare, nu se va face nimica.

Biserica noastră, în starea în care se găsește astăzi, are nevoie pentru renașterea ei morală, de temelii noua și bine orânduite. Acesta este lucrul cel dintâiu și mai grabnic, care va fi de trebuință să se facă din partea congresului. Până când preoția nu va avea curajul bărbătesc să ceară lămurit, ca aceste temelii proaspete să fie alcătuite cu oriși ce jertfe chiar fie cât de mari, biserica se va găsi și pentru viitor, sprijinindu-se mereu pe valurile acelea șubrede de nisip pomenite în Evanghelie. Iar după ce se va fi așezat odata fundamentul cel nou și solid, cu trănicia lui de stâncă, atunci să se înceapă apoi lucrarea. Lucrarea cea mare de renaștere morală și de rodnică înființare a împărăției lui Hristos pe pământ. Biserica ortodoxă din Transilvania a fost încercată în cursul deceniilor din urmă cu multe suferințe din afară, și grele năcazuri din launtru. Acestea din urmă însă au fost de bună seamă și

cele mai dureroase pentru noi. Ca prin niște vămi, de cari povestesc credințele populare, așa a trecut și ea prin îndărătnicile încercări și probe de putere, ce i s'au stăvilit în drum. A fost senzualismul, adecă pofta după plăceri a mitropolitului Miron Romanul; a fost materialismul, adecă pofta nemăsurată după avere a mitropolitului Ioan Mețianu; a fost politicianismul, sau aservirea bisericii cu toate comorile ei statului, alui Vasile Mangra. Iată totdeodată cele trei rani mari și dureroase de-acuma ale trupului ei. Urmele acestor lovituri crunte de sabie, pe cari a fost nevoită să le îndure cu resemnare de mucenic, stăruiesc căscate și astăzi mereu și strigă după alinare. Aici trebuie să-și ridice glasul congresul preoților. Cum se va afla oare mijlocul potrivit de îndreptare și de vindecare? Marele sfat al celor ce vor veni la Sibiiu, este neapărat dator să cerceteze cu seriozitate și să deie răspunsul. Trăim și de prezent tot în epoca ce-a urmat după răstimpul de păstorire a mitropolitului I. Mețianu și pe care istoricul Dr. I. Lupaș o zugrăvește în chipul acesta: „În schimb pe terenul vieții morale a preoției și a poporului s'a edificat foarte puțin în timpul mitropolitului I. Mețianu, care cultiva mai bucuros tradițiile tenebroase (întunecoase) moștenite din timpul episcopului V. Moga, decât pe cele luminoase din epoca mitropolitului „Șaguna“.*

Este o încheiere dureroasă și-o aspra judecată deopotrivă, cuvântul protopopului Dr. I. Lupaș. Și prețul constatarilor sale crește cu atât mai mult, cu cât ele ating o epocă de care nu ne desparte nimic, pe care am cunoscut-o în toate tainele, și ale cărei urme neșterse le vedem până azi. Printr'o matură hotărâre de energie și printr'o biruință a orișicărui prejudecări, preoția are nevoie să alunge, din mijlocul bisericii unde s'a incubat, această moștenire de păcat ce ni-s'a lăsat pe urma unei grele neînțelegeri a problemei religioase. Biserica este duh, așa a voit-o Hristos, și biruința acestui duh de mântuire, trebuie câștigată cu orișice preț.

* Dr. I. Lupaș: Ist. bis. a Românilor ardeleni pag. 236, Sibiiu editura tipografiei arhiepiscopale.

Pe urmele dreptății.

Părintele I. Agârbiceanu, în luminoasa-i conferință, cetită cu prilejul seratei „Reuniunii femeilor” din Sibiu, vorbind despre meritele celor care au înfăptuit România-mare, a rostit următoarele cuvinte pline pe tălc: „mai multă umilință domnilor!”

Am cugetat adânc asupra rostului lor. Mă urmăreau zi de zi, le auzeam repetându-se în fundul sufletului meu, tot mai limpezi, mai stăruitoare, mai vijelioase. Mai multă umilință domnilor! Cuvintele acestea, dacă ași fi din întâmplare eu primarul Sibiului, ași da poruncă să se scrie pe toate colțurile de stradă, să se tipărească în zeci de mii de exemplare și se fie împărțite fără de plată printre trecătorii grăbiți sau tihniți, printre tineri și bătrâni, printre bogați și săraci fără deosebire. Și literile cu cari ar fi să se tipărească aceste anunțuri le-ași învesmânta în culoarea cea mai strigătoare, pentru ca fie-care să le vadă din depărtare și să nu se mai poată șterge din sufletul cititorului. Mai multă umilință domnilor! Mai multă în tot locul: în adunări publice, în teatre, în biserică, pretutindeni, mai multă evlavie, mai mult bunsimț, mai multă pietate.

Trecem prin cele mai mari vremuri de prefacere, de zămislire, și de alcătuire. Suntem întocmai ca vinul cel nou în febere. Pe ici de colea, încep să se adune drojdiile și să se lase la fund. Dar numai pe ici și pe colea. Totul plutește încă la suprafață, sau mai bine zis totul dorește să rămână mereu la suprafață. Drojdia nu gândește, că locul ei este acolo jos, pe fund, în întunec, în umbră. Schimbarea uriașe înfăptuită în trupul neamului nostru românesc, a scos la lumină din besna uitării puterii nouă, bune și rele, cari se frământă să-și găsească un locșor, să-și statorească cumpenirea, să-și plămădească temelii proaspete pentru altă viață, ce n'au dorit-o sau poate nici n'au visat-o. Clocotirea aceasta a societății noastre, este ca un vulcan în lucru. Lava începe să curgă și să se reverse. Pe buzele muntelui ce scupă foc se preling firicele de aur subțiri, dar și multă zgură. Pentruca

temeliile, pe cari vrem să le așezăm sub România-mare, să fie sigure și trainice, trebuie să deosebim însă aurul de zgură. Ce este bun deoparte, iar pietrele netrebnice în alt loc, acolo unde li se cuvine! Totul are nevoie de a fi cercetat și lămurit. Să nu se strecoare nimic rău prin sita de curățire, ori, dacă nu se poate altfel, cât de puțin, așa încât să nu fie nici o primejdie. Unul din cele mai de seamă momente în această frământare pentru de-a limpezi, este, să ne cunoaștem. Să știm despre fiecare: cine este, cine a fost și cine va putea să fie. Peste cele dintîi începuturi, ne-a reușit, slavă Domnului, parecă să trecem. Ne putem uita pentru o clipă înapoi, la calea bătută. Repausul acesta să-l folosim însă pentru de-a ne cunoaște, cine suntem și ce-am fost? Întrebarea aceasta grea ca plumbul, și mai strălucitoare decât limbile de flacări, ar trebui să sune ca un uragan în toate urechile, în toate sufletele. Cine suntem și ce am fost? Purtarea mea, faptele mele, cuvintele mele îmi dau îndreptățirea să fiu aceia ce sunt astăzi? Ori ar trebui mai bine să mă scufund în noapte, în întunec, în uitare? Am pus oare și eu o piatră adevărată, o piatră bună la temeliiile României-mari? Sau am împiedecat numai împlinirea și sosirea ei? Pot să mă uit liniștit la pârăile de sânge ce-au curs din pieptul ostașului regelui Ferdinand, ce-a alergat să mă desrobească, sau strălucirea lui îmi orbește privirea mea de pasere de noapte?

Întrebărilor acestora ce năvălesc necruțătoare unele peste altele, trebuie să li se dea răspuns lămurit. Da sau nu? Fără nici o șovăială. Să răspundă toți fără deosebire. Toți cari am avut în mână soarta neamului nostru. Toți pe cari neamul i-a așezat în fruntea sa, ca să-i apere cele două mari comori: *biserica și șola*. Să se cerceteze și să răspundă. Iar dacă se va fi cercetat, să-și tragă seamă și să ia o hotărîre. Este cu neputință ca aceia, cari a fost în stare să se joace cu comoara neamului românesc și s'o scoată în piață ca pe-o marfă, să nu răspundă marilor întrebări ale conștiinței. Trebuie ținut examen greu și fără

părtinire. Și întocmai precum în evanghelie, slugile cărora li s'a incredințat talanții, au fost siliți să răspundă pentru întrebunțarea lor, așa să fie și acum. Fiecare să-și dea seamă de faptele lui. Fiecare să răspundă în fața necruțătorului tribunal al poporului, pe care poate l'au înșelat și-au întrebunțat greșit încrederea lui. Toți aceia, asupra cărora plutește o bănuială grea, o acuză întemeiată, o faptă antinațională, să se oprească pe loc și să fie cercetați. Este o nedreptate strigătoare la cer să-i vezi cuvântând sub adumbrirea treicorului nostru, pe care l-au pângărit prin purtarea lor. Cum și cutează? Oamenii cari s'au dat pe partea ungarului, cari au înclinat păharul cu el, cari i-au întins mâna, cari au precupețit comoara noastră și i-au pus-o la picioare ca pe o copilă nevinovată, au curajul astăzi să cuvinteze, să grăiască de naționalism, de ideal național, de România-mare? În lături cu ei. Să nu fie ascultați o singură clipă. Să ne vorbească numai aceia cari a mâinile curate, cari au sufletele nepângărite. Ce cantă pe podiul cuvântătorilor, cei cari a sărbătorit pe trimișii guvernelor ungurești, cari veniau să răpească școala? Ce caută acolo aceia cari au bent cu el șampanie la hotelul „Boulevard”? Ce caută acolo cei cari au mâncat pomeana plătită de ungar, a bietelor noastre școli, când neamul românesc plângea cu sughituri și vărsa râuri de lacrimi? Să se deie jos de-acolo și să vină alții în locul lor! Căci ușor s'ar putea întâmpla, că mânia poporului, dacă ei nu înțeleg unde li este locul, să-i smulgă din înălțimea lor și să-i trezească...

Pentru aceasta a strigat părintele I. Agârbiceanu: „mai multă umilință domnilor”. El, părintele harnic, care a suferit și a luptat din răsuputeri pentru izbânda idealului nostru.

Și pentru aceasta o repetăm și noi: mai multă umilință! Oamenii cari s'au pătat, făcându-se *coade de topor* ungarilor, să se retragă. Nu cerem moartea lor, ci să se retragă! Să înțeleagă lucrul acesta de cu vreme. Să nu aștepte până vor fi arătați cu degetul. Atunci e prea târziu. Răbdarea poporului însă, cunoaște margini...

N. Munteanu, învățător.

FOIȘOARĂ

Când Dumitrache era stăpânit de patima jocului de cărți *)

tălmăcită pe românește de Emil A. Chiffa.

Abia numărăm nouă anișori. Voiu povesti întâmplările întocmai după cum le-am păstrat în amintire, după ani îndelungați.

În vremea când s'au întâmplat lucrurile ce doresc a le povesti, Sârbia era supusă Turciei; astfel se tălmăcește faptul că tatăl meu se îmbrăca acasă turcește. Parcă îl văd încă cu vesta sa roșie de catifea, cusută cu aur și cu sumanul său de postav

*) Când am cetit prima oară această novelă datorită unuia din cei mai buni scriitori ai poporului sârbesc: novelistului Lazar Lazarewitch; m'a impresionat așa de mult, încât m'am cugetat, că voiu face un bun serviciu atât literaturii noastre cât și poporului nostru, dacă voiu tălmăci-o în limba română.

E o novelă instructivă, înduioșătoare care ne face să gustăm atmosfera morăvurilor atât de particulare a poporului sârbesc.

Ea va putea fi cetită cu folos de ori-cine și voiu fi pe deplin satisfăcut dacă impresiile înduioșătoare ce a deșteptat în mine, vor simțit-o și alții.

Emil A. Chiffa.

verde. Un pumnal lung cu mâner de fildeș și cu cuțit mic în teacă de argint, erau înfipte în cingătoarea sa. Pantaloni umflați cu firituri de argint ajungeau până la ciorapii săi albi. Picioarele și-le încălța cu papuci, fesul îl purta încheiat ușor spre stânga. Avea aproape totdeauna în mână un ciubuc de fildeș cu țeva de chichlimbar, o pungă împodobită cu broderii și ciucuri de aur, era atârnată de cingătoare.

Era repede la fire; când dedea o poruncă, dorea să fie ascultată și împlinită îndată. Nimeni nu îndrăsnea a i-se pune împotrivă. În clipele și izbucnirile sale de mânie își mușca buza de jos, și își răsucea mustața; fruntea i-se brăzda de crețe, ochii săi negrii aveau străluciri. Eu tremuram ca o frunză când trebuia să-i des-tăinuiesc că nu-mi știu lecțiunea, căci o palmă de a sa lăsa vântăi pe față. Suridea foarte rar, dar și atunci surisul său nu semăna cu al altora. Într'o zi, spre pildă, ținea pe genunchii săi pe frățiorul meu Georgică, lăsându-l să se joace cu ceasornicul său, pe care mititelul încerca să-l vâre tatei în gură; însă tata strângea buzele, iar Gică se îndărătnicea zădarnic. Sora mea și cu mine râdeam cu hohote; tata ridică colțul stâng al gurei și închidea un

ochiu; acesta era chipul de a-și arăta veselia.

Nu glumea nici-odată. Mama mea îi purta cele mai gingașe atențiuni, cu toate acestea el o trata nesimțitor. Nu o bătea, avea însă față de dânsa totdeauna o față aspră și rece. Nu-i da voie să se ocupe de comerțul său de semințe și spirtoase; când îndrăsnea să-i puie întrebare, îi tăia scurt vorba:

„Ai lipsă de bani? În acest caz nu ai decât să-ți iai din cassetă. Însă nu-ți dau voie să te amesteci în afacerile mele”.

Sunt convins că își iubea nevasta și copiii, și răceala sa nu era decât la arătare. Seara venea câte-odată să se convingă dacă noi, cei mici, eram deja în așternuturi; ne oprea să ne așezăm la marginea fântanelor. Însă nu ne adresa niciodată vre-o vorbă iubitoare, nu ne cumpăra nici jucării, nici zaharicale. La biserică mergea o singură dată la an, la sînt. George, la crăsmă în fiecare seară. Îndată-ce isprăveam cina, își lua ciubucul și punga cu tabac, și pleca. Vara se reîntorcea la 9 oare, iarna puțin mai de vreme. Se întâmpla însă câteodată să sune miezul nopții fără ca el să se reîntoarcă. Mama mea era atunci în mare neliniște; ea nu se culca până nu venea tata, și rămânea sculată în patul ei, nemișcată cu

Programul partidului țărănesc basarabean.

Trăim în vremea marilor prefaceri în viața neamului nostru. Cu deosebire una dintre întrebările cari ne preocupă pe toți este împărțirea de pământ pe seama țărânilor. Pentruca cetitorii noștri să cunoască cum se lucrează în alte părți ale României-Mari în înțelesul acesta, publicăm programul partidului țărănesc din Basarabia:

1) Pământul trebuie să fie în stăpânirea celor cari îl muncesc. Partidul țărănesc basarabean va lupta pentru grabnica împărțire a tuturor moșiilor la plugari. Pământul se va lua cu despăgubire.

Pădurile, stuhăriile mari, apele și bogățiile de sub pământ trec în sama statului (stăpânire) spre folosirea dreaptă a tuturor.

2. Partidul țărănesc basarabean va lupta pentru stăpânirea tuturor rămășițelor robiei rusești, pentru asamuierea tuturor cetățenilor în fața legii, pentru desființarea de fapt a drepturilor mai mari ale unora, pentru libertatea de credință și cuvânt, pentru libertatea tiparului și întrunirilor, pentru neatingerea persoanei și a locuințelor fără hotărâre judecătorească.

3. Fiindcă Basarabia are nevoile ei deosebite, și pentru ca treburile locale să intre în grija celor mulți cari înșiși trebuie să hotărască de ele, partidul țărănesc basarabean va sprijini deplina împărțire a cârmuirii țării, înfrățită prin așezămintele desinestătătoare locale: ocârmuirile orășane și primăriile satești.

4. Alegerile pentru așezămintele suspomenite, precum și cele pentru adunarea deputaților României, se vor face pe temeiul votului obștesc, tănuț de o potrivă și de-a dreptul pentru toți băștinașii basarabeni — și bărbați și femei.

5. Așezămintele judecătorești să fie în așa chip întocmite, încât orice cetățean să poată dobândi dreptate fără pierdere de vreme și fără cheltuială mare.

6. Luminarea poporului fiind temeiul propășirii obștești, partidul țărănesc basa-

rabean va avea mare grijă, ca învățământul să fie pus la îndemâna tuturor fiilor țării fără plată.

7. Biserica, fiind sprijinul sufletesc al credincioșilor, partidul țărănesc basarabean va lupta pentru buna ei întocmire, printr-o de sine-ocârmuire, la care să iee parte și mireni și fețele bisericesti. Partidul va lua măsuri pentru ca toți slujbașii bisericești să fie cu adevărat niște părinți povățuitori ai turmei lor.

8. Veniturile țării să fie cheltuite pentru binele obștesc. Dăjdiile se aruncă de-a dreptul și progresiv pe venituri, averi și moșteniri. Dările pe lucrurile și mărfurile de întâia trebuință a norodului să fie desființate, iar dările pe lucrurile de chef și desfătare să fie sporite. Asigurarea trebuie să fie scoasă din mânele obștiilor particulare și luată în sama statului.

9. Să iee măsuri pentru îmbunătățirea vieții economice a țărânilor și pentru înflorirea satelor.

În vederea aceasta stăpânirea să ajute înjgheburile de obștii de gospodărie sătească și de bănci satești, care să sporească roada și venitul muncii sateștilor. O samă de oameni învățați în ale plugăriei și în creșterea vitelor să fie puși la îndemâna plugarilor pentru ca să poată învăța dela ei felul nou de muncă cu aceste întocmiri întocmai cum se face în țările cele luminate.

10. Să se facă drumuri de fer și șosele, care să lege țara dela un capăt la altul și care să ajute propășirea vieții economice. La Marea-Neagră și pe râuri să se deschidă porturi bune pentru negoț.

11. Să se apere munca muncitorilor la fabrici, în deosebi a femeilor și copiilor, micșorându-li-se vremea de osteneală până la 8 ceasuri pe zi. Să se iacă pentru dănișii ospătării pe lângă fabrici. Statul să poarte de grijă de muncitori la bătrânețe și la întâmplări de boală și nenorociri prin asigurarea lor.

12. Să se îmbunătățească starea slujbașilor din așezămintele stăpânirii și cele obștești, sporindu-li-se leafa, asigurându-li-se

câștigarea de mărfuri pentru hrană și îmbrăcăminte și punându-li-se la îndemână locuințe eftine.

13. O mare parte din relele pe care le îndură poporul, venind din călcarea legilor și depășirea puterii de cătră slujbașii stăpânirii, — partidul țărănesc va lupta împotriva acestor rele, ajutând țara să aibă o administrație vrednică și la înălțimea cerințelor vremii.

14. Lipsa pe care o îndură norodul de jos și războiul aducând pe capul țării o mulțime de boli, stăpânirea va trebui să iee grabnice măsuri pentru lecuirea eftină sau chiar fără plată a celor bolnavi și pentru stăpânirea bolilor incubate în țară — prin îmbunătățirea condițiilor de viață a mulțimei oropsite.

Cum plănuseră Ucrainii ocuparea Bucovinei?

Invoiala între rutenii basarabeni și cei din Bucovina.

Indată ce armatele române au înaintat ocupând Bucovina, Consiliul național ucrainian din Cernăuți a fugit la Zalișcic în Galiția pe malul stâng al Nistrului, fiind tot timpul în legătură cu revoluționarii ucraineni și cu toți acei cari priveau cu ochi răi intrarea românilor și alipirea Bucovinei.

Trimișii deputatului și românului trădător Vasilco, mișunau prin Bucovina informând în curent populația dușmană românilor despre lucrarea consiliului și totodată încurajându-i că nici odată Bucovina nu va rămâne României și că în curând armatele ucrainene vor ocupa-o.

Mai târziu consiliul strămutându-se la Stanislau și în înțelegere cu Rakovski au pus la cale năvala în nordul Basarabiei și Bucovinei.

Planul de năvală.

Toată corespondența consiliului se trimetea prin Hotin. Planul de năvală era următorul:

candela stânsă, căci îl apuca mânia dacă ar fi aflat odaia luminată, iar pe mama pândind reîntoarcerea sa.

Era din cale afară de cumpătat. Când cumpăra țuică pentru comerțul său, făcea o grimasă de desgust și scuipă după ce a gustat-o. Bea cafea puțină. Ce făcea deci noaptea în crâșmă?

Este îngrozitor a spune! Mama mea avu atâtea supărări, încât părul i se albise înainte de vreme. Câte-odată nu se putea opri să nu plângă. Într-o zi când tata se reîntoarse târziu acasă, ea băgă de seamă că îi lipsea ceasul și nu se putu răbda să nu-l întrebe:

— Ce ai făcut cu ceasul, Mitrule?

L'am trimis la Belgrad pentru a-l repara, răspunse el.

— Cu toate acestea umbla fără greș. Fața tatălui meu se întunecă:

Sunt orb sau timpit, să nu mă crezi că eu n'aș vedea dacă ceasul meu umblă bine sau rău?

Mama tăcu însă mai târziu spuse surorii mele:

Ce nenorocire. Va pierde totul și vom fi siliți să mergem să lucrăm pela alții.

La puțină vreme după aceasta într-o zi se reîntoarse la ceasurile 9 seara purtând

pe cap o căciulă miștoasă, împrejurul gâtului un lanț de aur, iar la brâu un pumnal cu teacă de argint încrustat cu pietre prețioase. El clipea din ochiul stâng și părea bine dispus. Intrând în cameră, își scoase ceasornicul ca și când ar căuta la câte-i. Mama mea tresări.

— Umblă bine acum? întrebă ea cu vocea nesigură.

— Da, acum merge bine.

— Ce e lanțul acesta? De unde îl ai?

— L'am cumpărat.

— Dar căciula?

Am cumpărat-o asemenea.

— Numai Mihai Kuznacew are asemenea lanț prețios.

— Ți l'a vândut?

— Pentru-ce să nu mi-l vândă?

Privi apoi la mama cu niște ochi, cari îi impuseră tăcere; în fine scoase din brâu un pumn de monede pe care le trânti pe masă; un galbin strălucea în normanul de bani.

— Iată! zise tatăl și plecă din cameră.

— Acești bani sunt blăstămați, suspina mama. Ei vin dela satana și satana îi va și duce.

Astfel mama mea era nenorocită. Să nu credeți însă că tata era un om păcă-

tos și rău. Imi aduc aminte ca printr'un vâl că atunci când eram mic, mă așeza adeseori pe genunchii săi, și îmi înfiripa un fluieraș din trestie. Mă lua cu el la câmp în trăsură. Dar spre nenorocul lui și al nostru a legat pretenie cu Mihai Kuznacew, zaraful din strada Maka, cu farmacistul Albrecht și cu alți câțiva și deatunci s'a schimbat foarte. Griji, a căror pricină o înțelegeam foarte nelămurit, îi întunecau caracterul.

Îl văzurăm într-o zi intrând întovărășit de un om pe care îl introduse în grajd; după câteva clipe, auzirăm copitele unui cal; apoi tata intră la noi.

Omul acesta ne-a dus calul? îndrăzni să întrebe mama.

— Da.

Urmă apoi o tăcere îngrozitoare. În sfârșit mama reluă cu silă:

Mitrule, pentru Dumnezeu, pentru binele copiilor tăi, lasă-te de jocul de cărți! Adu-ți aminte ne nenorocitul Ionică care te iubea atât: avea odinioară o casă, servitori, un cal; astăzi trăește din cerșit. Noi am lucrat din greu pentru a ne ridica casa noastră și să ne câștigăm puțină înlesnire. Putea-vei îndura să mă vezi, la vârsta mea

O parte din bande avea să atace nordul Basarabiei, iar altele prin Bucovina să înainteze spre Cernăuți. Punctul de întâlnire a acestor două armate bolșeviste era orașul Coșman, un focar de revoluționari.

Populația avea cunoștință de aceasta și unii chiar în ziua de anul nou răspândiseră vestea în orașul Cernăuți, că în curând vor intra Ucrainenii.

Șeful mișcării acesteia în Bucovina era deputatul ucrainean Pihuleac, la care s'a găsit corespondență dela Vasilko trimisă din Viena. La preotul ucrainian Brânzan s'a găsit un număr de 40 arme, un plan bine pregătit și amănunțit de invazie, și corespondență cu consiliul ucrainian din Stanislau.

Ziua stabilită când trebuiau să treacă bolșevii era în seara de Bobotează. Se vedeau mișcări de bande pe malul stâng al Nistrului în direcția Hotin. De altfel în suburbiul (o parte mai mică din oraș) Galicianca din Cernăuți trebuia să se dea foc unei case, spre a sluji ca semn de veste bandelor că ei sunt gata pregătiți și populația începe revolta.

Planul de lucru era să se pue mâna pe postă, pe toate instituțiile, să prindă pe generalul Zadic, pe ministrul Flondor și alte persoane de vază.

Zădărnicierea învoielii. — Arestarea șefilor ruteni din Bucovina.

Nu știm bine care a fost cauza, că planul de năvală în Bucovina nu a reușit. După toate semnele comandamentul militar din Bucovina a aflat de aceasta și în ajunul de Sf. Ion, când bolșevicii au pătruns în nordul Basarabiei au arestat pe toți șefii ucrainieni, declarând stare de asediu și luând toate măsurile de pază la hotar, zădărniciind astfel tot planul lor de acțiune.

Printre persoanele arestate se găsește un număr mare de oameni bine cunoscuți, la care s'au găsit scrisori compromițătoare.

În urma acestor măsuri situația în Bucovina s'a liniștit.

Să sperăm că după întâmplările acestea, ucrainenii îndârjiți și uneltitori contra unirei, vor înțelege că Românii rămân pe veci în Bucovina, și se vor grăbi să se alipească celelalte naționalități la actul unirii.

Se mută linia demarcațională.

Primministrul dl Iuliu Maniu a primit zilele trecute o telegramă din Paris, prin care i se vestea, că marele sfat de războiu din Versailles a luat însemnata hotărâre, ca linia demarcațională (adecă de hotar) statorită în contractul de armistițiu să se mute mai spre apus, către râul Tisa. Totodată trupele românești vor primi cât de curând poruncă să înainteze până la Sătmăre, Careii-mari, Oradea-mare și Arad. Ținuturile ce se întind și mai către apus de această linie vor fi ocupate de trupe franceze.

CONGRESUL PREOTILOR.

Avem informații că pe lângă delegații tractelor protopopești, la congresul preoțesc țin să iee parte *toți preoții* cari se preocupă de afacerile mari ale bisericii. Așa e și de dorit. Tot preotul care se poate desprinde pe câteva zile de acasă, să grăbească pe zilele de 6/19 și 7/20 Martie la Sibiu.

Legiunea română din Italia — acasă.

Miercuri în 20 Faur v. a sosit la Sibiu cel dintâiu transport din frații noștri cari s'au înrolat în legiunea română din Italia. Au fost în număr 4500 și au fost conduși de colonelul italian Bertrandot, de alți 25 ofițeri italieni și 37 ofițeri români.

La gara Sibiiului au fost primiți de dl general Moșoiu. Dl. V. Goldiș i-a salutat prin o frumoasă cuvântare.

A fost mare însuflețirea revederii. Am văzut mame cari cu lacrimi în ochi și-au îmbrățișat copiii de cari de multă vreme nu știau nimic.

Frații noștri s'au întors într'o stare foarte bună.

Ce se întâmplă în Germania?

Vapoarele germane vor fi împărțite între aliați.

Paris. — După „Le Temps“ d. Leyguese, ministrul marinei, întrebat în comisiunea bugetului în ședința dela 19 Febr. st. n., asupra nimicirii vapoarelor germane, a răspuns că s'a opus stăruitor. El crede că bastimentele germane vor trebui să fie împărțite între aliați care vor dispune de ele cum vor dori. Comisiunea a întărit acest punct de vedere.

Condițiunile impuse Germaniei.

Malta 22. — În condițiunile păcii preliminare, se va stabili viitoarea graniță a Germaniei, care va fi invitată să lase toate coloniile și drepturile ei dincolo de hotarele Europei, precum și să primească condițiunile cu privire la bani și cele economice cerute de aliați.

Poate plăti Germania?

Lyon. — D. Daniel Blumenthal, fost deputat al Alsaciei, arată în gazeta „Le Petit Journal“, că Germania e în stare să plătească miliardele ce i se cer ca despăgubiri.

Deputatul spune, că fostul ministru de finanțe Helfferich, a făcut cândva o socoată a marilor isvoare germane. Averile particulare, cari au contribuit la suportarea războiului, pot și trebuie să contribuie acum la pagubele pricinuite de acest război.

Germania, în tot cursul războiului, nu s'a împrumutat dela nimeni. Ea are capitaluri mari și credite uriașe în țările neutre, capitaluri cari se urcă la mai multe miliarde.

căștigându-mi pânea la străini, iar copiii noștri intrând la stăpân?

Mama mai îngână plângând: Toate acestea vor avea sfârșit rău.

— Te am rugat să nu-mi faci școală. Mi-e mintea întreagă să mă pot lipsi de povețele unei femei. Tata se ținea mereu de cărți. Adese-ori aducea câte un pumn de bani pe cari îi perdea a doua zi. Imbogăți casa cu o păreche de cizme, cu un cojoc de blană, cu o șea de piele, cu un butoiu de vin, și o duzină de linguri de argint, ne readuse calul nostru pe care îl și prinse grăbit la trăsura pentru a face ocolul târgului slobozindu-l într'un galop nebunatic.

Norocul însă îl părăsi. Într'o zi nu mai avea inelele, apoi pierdu ceasornicul, puțin mai târziu lanțul de aur dela gât. În aceste zile dădu drumul comisului său Proca în care avea cea mai mare încredere și pe care îl bizui cu încassarea banilor dela clienții săi.

Era ușor de văzut că îi era greu să se lipsească de acest bun funcționar. De ce se făcuse vinovat Proca? În ziua sfântului George jucase cărți. În dimineața următoare când se întâișea în magazin, tatăl meu îi numără 80 de piastri noi și îi zise:

Poți să-ți cauți alt stăpân.

Eu nu rabd, zise tatăl meu, ca un funcționar de al meu să joace cărți.

Gândindu-mă la aceasta, înțelesei că avea groază de patima sa pentru joc; nu avea însă putere de a se stăpâni.

* * *

Comerciu nostru se primejduia, servitorii noștri fură sloboziți unul după celalalt. Oamenii cu fețe urâte își făceau intrarea la noi. Seara se închideau cu tatăl meu în sala cea mare ce se umplea de fumul pipelor; ardeau mai multe luminări de său, din camera vecină auziam un zgomot de cărți lovite și sunetul galbenilor. În decursul nopții întregi trebuia jucătorilor ca- fea caldă.

O vreme oarecare tata ne da cu cea mai mare ușurință bani. La școală, fusei între toți copiii cel mai bine îmbrăcat; la masa părințească mâncam pe ales, se putea crede că dase peste noi pe neașteptate mare avere. Cu toate acestea viața noastră era tristă. Tata nu ne vorbea și nu ne îmbrățișa nici-odată. Mama suspina câte-odată: „Dumnezeu să aibă milă de noi!“ Ea și cu sora mea nu ieșeau în lume decât doar să-și vadă niște neamuri la ziua numelui lor. Nu mai primiam vizite; veneau

numai oameni pe cari mama îi numia oameni stricați.

Într'o sară veni ră toți. Între ei era unul Petrea Zelenbac, negustor de porci. Se spunea că e din Budapesta. Avea sprâncene groase încalcite, o față largă, era gros, părul despărțit printr'o cărare cădea în bucle care ajungeau favoritele scurte. La vesta sa lucea un lanț de aur, acela pe care îl purtase tatăl meu; în deget îi strălucea un inel mare. Acest om se legăna umblând și avea un suris care nu spunea nimic bun. Ochii săi verzui aveau o privire aspră, într'adevăr înspăimântătoare.

Când erau toți adunați în sală, aprinseră patru luminări groase.

Stoian, unicul nostru fecior, pune vasul la foc și repede începu să clocotească, cafeaua fu servită. Jucătorii vorbeau cu glas înalt, ca oamenii când se ceartă.

Ce noapte îngrozitoare! Tatăl meu intră în camera în care eu și sora-mea ne refugiarăm cu mama noastră. Fața îi era înăspriată, acoperită de sudoare; vesta deschisă și cămașa întredeschisă.

Dă-mi bani — zise mamei mele.

Ea deschise o cassetă și scoase cu o mână tremurătoare bucăți de galbeni pe care le așeză în batista lui spunând:

Arestarea prințului Leopold al Bavariei.

Malta. — Prințul Leopold de Bavaria și Dandl, fost prim-ministru al Bavariei, au fost arestați. Prințul e acuzat ca părtaș în moșirea de omorâre alui Kurt Eisner, iar Dandl este ținut cu alți nouă miniștri și membri ai aristocrației în închisoare ca zălog contra atentatelor săvârșite în contra revoluției.

Tun german uriaș la Paris.

Karnarvon. — Foch a cerut predarea unui tun poreclit de Nemți Dicke Bertha (Berta cea grasă) cu care s'a tras dela depărtare asupra Parisului. Tunul fusese luat dela armata germană și pus de artileria lor într'o grădină din apropierea Mayenței. Ofițerii englezi, găsimdu-l acolo, l'au luat. Acest tun va fi adus la Paris.

Grăbirea păcii.

După cum spun știrile cele mai proaspete sosite din Paris, guvernele antantei au luat hotărârea să grăbească cu încheierea păcii. Comisiunile au primit îndrumarea să pregătească toate lucrările așa, ca pe când se va întoarce președintele Wilson la Paris, ceea ce se va întâmpla cam pe la mijlocul lunii Martie, pregătirile pentru pace să fie încheiate. După ce statele aliate se vor fi înțeleș într'olaltă, vor chema la stat și pe împunerniciții puterilor centrale.

Conferința de pace din Paris.

Societatea națiunilor. — Grăbirea păcii. — Pacea cu Germania.

Privirile lumii întregi sunt îndreptate spre Paris — cetatea luminii, unde se pune la cale pacea, se trag granițele între state și se făuresc planuri pentru nouă așezări de lucruri între națiunile pamântului. Dela hotărârile ce se vor lua acolo, atârnă soarta popoarelor și pacea între ele, pe mult timp de acum înainte.

Societatea națiunilor.

Președintele Wilson a plecat pe câtva timp acasă în America. Înainte de a pleca, și-a citit înaintea conferinței din Paris marea sa plan cu privirile la societatea națiunilor. E vorba adevărat, ca între toate națiunile lumii să se încheie o tovărășie de trăiești împreună lucrare, ca să trăiești în pace, să nu sară cu război una asupra alteia, să nu lege contracte într'ascuns unele împotriva altora, ci toate să păzească dreptatea și să se cinstească împrumutat.

Planul acesta e așa de mare și urmărește ținte atât de înalte, cum numai în evanghelie Domnul Hristos le mai putea grai.

Dar cum se va putea duce la îndeplinire?

Înainte de toate prin aceea, că înarmările și fabricarea de munițiuni se vor face în cea mai restrânsă măsură; singuraticele state nu-și vor ținea ascunse fabricile în care se pot pregăti materiale de război, iar când se vor ivi pricini și neînțelegeri, acestea vor fi judecate de un tribunal al drep-

tății, din cari vor face parte împunerniciții tuturor statelor cari compun societatea națiunilor. Dacă între două state cari au într'olaltă pricină nelimpzite, unul va primi hotărârea adusă de tribunalul dreptății, atunci partea nemulțumită nu va putea face război celeilalte părți. Prin urmare, de aici înainte s'ar putea naște război între două state numai în cazul acela, când amândouă ar rămânea nemulțumite cu hotărârea ce va croi-o în pricina lor tribunalul dreptății. Să luăm o pildă: Dacă noi am avea o pricină bunăoară cu statul unguresc, dar noi ne-am mulțumi cu hotărârea ce-a adus-o tribunalul dreptății, atunci statul unguresc, nu ni-ar mai putea declara război; dacă însă și noi și ungrii am rămânea nemulțumiți, atunci ne-am putea încerca puterile cu arma în mână, dar și în cazul acesta am putea porni războiul numai la 3 luni după ce și-a spus sentința tribunalul dreptății, E lucru limpede că în chipul acesta numai rare-ori vor putea ajunge două state la război.

Altă măsură potrivită a aduce la ascultare pe cei vinovați stă în aceea că, dacă un stat și-ar rupe cuvântul dat și nu s'ar ținea de îndatoririle ce le a luat asupra sa, atunci toate celelalte state vor rupe orice legături comerciale și bănești cu acel stat.

În societatea națiunilor vor putea intra numai acele state, cari vor primi și duce la îndeplinire obligamentele societăților națiunilor.

Pacea cu Germania.

Dintre puterile bătute, mai întâi se va încheia pacea cu Germania și după cum se crede, pacea aceasta va fi iscălită la începutul lunii Iunie. Apoi vor veni la rând statele din fosta monarhie austro-ungară, după ele Bulgaria și pe urmă Turcia, care bolnavă cum este, va suferi operații mari. Până la iscălirea contractelor de pace, rămân în putere de drept puntele armistițiului. Încă nu se știe dacă aliații vor cere dela împunerniciții Germaniei să iscălească în timp de trei zile contractul de pace, ori le vor lăsa răgaz să se tocmească cu dănișii. Contractul cu Germania va avea patru puncte, referitoare la armată, la despăgubirile de război, la legăturile economice și la stabilirea granițelor. Unul dintre diplomații din Paris a spus că „Germaniei i-se vor lua mijloacele de război pe cunțiupești de pene găina dela nuntă.” Dar și despăgubiri de război va avea să plătească din greu. Numai pe teritoriul ocupat în România au făcut pagube în preț de 28 miliarde. Totuși aliații se vor îndura de poporul german și-i vor trimite de ale mâncării.

Cererile noastre.

Am scris că dl ministru I. Brătianu a arătat conferinței în repeșite rânduri cari sunt cererile noastre. Pentru a examina aceste cereri s'a ales o comisie sub președinția delegatului francez Tardieu. Înaintea acestei comisii a mai înfățișat încă odată dorințele noastre dl I. Brătianu și dl Dr. Alexandru Vaida. Dumnezeu să le ajute, ca să poată apăra drepturile noastre și să ni le vedem asigurate pe de-a'ntregul!

— Trebuie să-ți ajungă.

Reveni iarăși puțin după aceasta; era palid înspăimântător și umbla cu greutate.

— Mai dă-mi — zise el.

Mama avu un gest de șovăială. Atunci îi strigă încleștindu-se de sobă:

— Grăbește!

— Mai sunt încă zece galbeni... cei din urmă, adause mama.

— Dă-mi!

Când ne părăsi, mama leșină. Sora mea se repezi în ajutorul ei și îi succese a-o trezi; eu îi sărutam mâinile plângând.

Deodată mama se ridică și aprinse o luminare de ceară înaintea icoanei sfântului George: Veniți copii mei, să rugăm pe Dumnezeu să ne păzească casa de ori-ce rău.

Ingenunchiarăm și făcurăm semnul crucii. Pe când ea se ruga eu imploram: Dumnezeule mântuiește-ne de ticălosul Zelenbac!

Ea sărută sfânta icoană; sora-mea și eu făcurăm asemenea. Frățiorul meu, deșteptat de zgomotul jucătorilor, alergă în cămășuță din camera unde locuia cu sora-mea, mama îl ridică în brațele ei, ca să poată și el săruta pe bunul sf George. În fine luă un fir de busuioc, îl înmuia în aghiasmă și stropi camera; ea păru atunci mai liniștită, aproape reseninată.

Era cam la 3 oare în zori. Auzirăm pe Zelenbac strigând: Să se sfârșească odată! Nu mă mai puteți sili să continuu. Se făcu un sgomot nehotărît de voci și de pași; apoi o ușe se deschise și tovarășii se despărțiră. Însă zădarnic așteptaram pe tata. Zorile începuseră a se ivi când adormii, învins de oboseală.

Soarele strălucea sus când mă deșteptai. Eram foarte ostenit; totul îmi păru trist în jurul meu. Luminarea ardea încă înaintea icoanei; mama și sora mea aveau fețe înmărmurite; umblau pe vârful picioarelor încoace și încolo îndeplinindu-și munca gospodăriei. Pe mine nu mă trimiseră la școală; se părea că e un mort la casă.

Profitând de un moment când eram singur, mă apropiai de ușă sălii și îmi lipii ochii de gaura broaștei. Văzui masa plină de făfurii și cenușerița, scaunele răsturnate, cărțile împrăștiate pe podele, cele patru luminări își ardeau cel din urmă muc. Tată-meu așezat cu spatele spre ușe, dormea cu brațele pe masă și cu capul pe brațe. Mama venind puse un deget pe buze și îmi făcu semn să plec. Am ascultat-o după ce i-am sărutat mâna.

Era Sâmbătă, ulița era ca de obicei. Țăranii aduceau vite și legume în târg; ne-

gustorii îi opreau pentru a le cerceta sacii și a pipăi oile. Jandarmul Novak răgușea strigând și arătând locurile pentru căruțe. Streten, straja, bătea doba și se oprea pentru a striga că este oprit a lăsa porcii să alerge în libertate pe străzi. Bețivanul Iosif se împletecea în piață și sfârșit se răsturna într'o mocirlă.

Pentru-ce vă stă prăvălioara închisă?

— mă întrebă Ignat negustorul de blănării.

— Nu știu cauza — răspunsei.

— Este Mitru bolnav?

— Nu.

— E plecat în călătorie?

— Nu.

Intrai repede în curtea casei noastre, căci aceste întrebări mă zăpăceau. Doi camarazi de școală erau în casă, trimiși de dascăl pentru ase informa de motivul absențării mele. Îmi luai cărțile, pe când mama mea rugă pe camarazi să esplice dascălului că am fost împiedecat de-a merge la școală la oara obicinuită.

Bună și dulce mamă! Cum ași vrea astăzi, să îți mulțumesc pentru toate gingașele tale îngrijiri! Însă vai! tu nu mai ești...

Nu știu ce s'a întâmplat acasă când eu eram la școală. Reînapoiindu-mă, aflai lucrurile în starea în care le-am lăsat. O

RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibiu 9 Martie 1919.

Inmormântarea lui Gheorghe Pop de Băsești pe cât de simplă pe atât a fost de măreață. Câțiva moșnegi, și câteva femei cuvioase l-au prohodit și i-au pogorât sicriul în mormânt. Ungurii au încercat să-i tulbure până și liniștea de veci. Ca niște sălbatici au dat năvală asupra celor ce-l însoțeau, improșcându-i cu foc de mitralieră. Bădea Gheorghe va fi tresărit în sicriul său de lemn, la auzul ropotului de gloanțe. El, care a fost un luptător și în toată viața nu s'a sfiit a-și arăta cu bărbăție pieptul în fața baionetei maghiare, și pe drumul de veci a fost însoțit de muzica gloanțelor. În veci fie pomenirea ta vrednicule viteaz și luptător! Ajuns în fața tronului ceresc, tu vei putea spune Părintelui luminilor, suferințele fără margini ale poporului tău.

Cel din urmă cuvânt al lui Gheorghe Pop de Băsești. Cel din urmă cuvânt al răposatului fruntaș a fost următoarea telegramă adresată Domnului Iuliu Maniu, președinte al C.D.R.: Pe teritoriul neocupat și cel mai prețios, bande nenumărate ungurești jefuiesc pe locuitori, chinuiesc și alungă pe fruntașii satelor; preoții și învățătorii cari și-au părăsit locurile, demoralizează poporul cu bolșevism și rupere de cătră România, ajungând până în proxima apropiere de Băsești. Gardele sunt desființate, jandarmeriile neînființate încă sunt de mare lipsă și ocuparea trebuie executată fără amânare. Ca să nu rămână poporul fără apărare, Rog a se lua măsurile necesare la ceea ce mă simt îndreptățit pe baza luptelor mele de 60 ani: **George Pop de Băsești.**

Cum a fost înmormântat? Inmormântarea lui Gheorghe Pop de Băsești s'a făcut Miercurea trecută la orele 10. Bandele săcuiești din pădurea din apropiere au atacat catafalcul și publicul adunat la înmormântare, deschizând un foc viu de mitraliere asupra lui. Planul lor era ca să măcelărească toată inteligența, care ar participa la înmormântare. Armata română a răspuns atacului brutal al săcuilor și i-a alungat. Fără intervenția ei bandele săcuiești ar fi măcelărit tot publicul adunat acolo.

Pe teritoriile neocupate în acele părți, bandele săcuiești comit cele mai barbare orori, omorând pe toți românii cari încă nu s'au putut refugia.

Să se facă dreptate. Gazeta Transilvaniei, vorbind despre condamnarea la moarte a colonelului Verzea, ajunge la următoarele încheieri foarte adevărate:

„Mulți oameni, slabi de înger, văzând condamnarea lui Verzea, se vor întări în credința dreptății cerești; iar ticăloșii, infamii și criminalii se vor zguduși, văzându-și oglinda nemernică a conștiinței.

Cei buni vor prinde curaj și vor cere, ca osândirea lui Verzea să fie urmată în scurtă vreme de condamnarea tuturor celorlalți trădători și hoji ai averii naționale.

Răsboiul a sfărțicat vâlul, ce acoperea atâtea fărădelegi, țesute în întunec. Vrem deci, ca premenirea vieții noastre sociale, să fie o copie după judecata biblică.

Dacă într-o țară păcatele se uită și iartă ușor, înseamnă, că acolo virtutea nu se stimează, iar urmarea care trebuie să vină e povârnișul decăderii.

Ochii noștri sunt ațintiți spre viitor, căruia trebuie să-i punem temelii sănătoase și drepte; trebuie să creiem un glas al obștii publice neiertător care să ceară, cu o aspră dreptate, socoteală fiecăruia.

Păcatele și nelegiuirile să nu se îngroape în pământ, după obiceiul austriac și țarist căci ele sunt cea mai teribilă ma-

terie topită care, la un moment dat, va zvrili în aer și țara subminată și pe oamenii cari o locuiesc”.

Până aici Gazeta Transilvaniei. Dar la noi ce se face? Oameni, cari au avut îndrăsneala să se joace cu ce-am avut mai scump noi ardelenii și pentru un blid de linte să-și vândă conștiința și sufletul și cinstea, înalță tribunele cuvântătorilor și vorbesc poporului despre dreptate, iubire de neam și de lege.

Rău s'au întors vremurile. Nu ne mărăm de îndrăsneala acestor pângăritori ai bisericii sufletului nostru românesc. Cu aceeași obrăznicie și lipsă de conștiință au purces mai înainte și la precupețirea și vinderea moștenirii noastre strămoșești. Ne mirăm de îndelungata răbdare a celorce stăruiesc ascultându-le minciuna păcătoasă a gurei lor. Căci mint, mint cu nerușinare. Acela care s'a vândut odată ungurului, nu este cu puțință să nu mintă. Spăima ar trebui să se zugrăvească pe față, și cuvântul să le moară pe gură în clipa când ar încerca să vorbească. Trădătorii să se deie în lături. Adunările și întrunirile să le conducă mâni nepătate și buze neprihănite de vânzare. În lături cu ei. Neamul nostru românesc nu va putea merge înainte până nu va putea delătura din fruntea lui pe precupeții și negustorii conștiinței noastre naționale. Iar dacă îndrăsneala acestor nițați de sine ar crește și-ar încerca totuși să prindă aripi, să-și facă poporul datoriu. Să le ciuntească aripile.

Să nu uităm pe vânzătorii neamului nostru!

Apel. Se aduce la cunoștință că pentru îngrijirea refugiaților s'a înființat a resortul internelor str. Cisnădiei nr. 4 etj. 2 ușa 103 Biroul Refugiaților, unde se vor înfățișa toți refugiații.

Resortul internelor.

Cum stau bani? La Geneva 100 franci francezi fac 89.35 franci elvețieni; 100 mărci 55.80; 100 coroane Austro-Ungare 26.60; 100 lire 75.95; 100 ruble 51; 100 pesetas 98.25 franci elvețieni. Din acestea vedem deci că a avut loc o nouă scădere a valutei coroanei.

tăcere grea stăpâna în casă. Mama și sora mea ședea cu mâinile peste genunchi și scoteau oftări adânci. Georgică legând o sfoară de coada pisice, își petrecea cu el în curte. Stoian horcăia, culcat pe un morman de fân.

Tata era la același loc în sală; nici nu mișca. Clopotele sunară pentru vecernia de seară fără ca el să dea semn de viață. Am voit să mi fac lecțiile. Mama se așeză lângă fereastră și își sprijini obrazul de mâna-i slăbită. Urechile îmi văjăiră, nu eram în stare să cetesc cu luare aminte. Deodată o ușe se deschise. Mama trecu de lângă fereastră, iar eu fui cuprins de tremur, căci ușa dela sală se deschise. Zări pe tata șezând pe prag, mustața îi atârna, era plâns, trăsurile îi erau îmbătrânite. Și cât îi erau de schimbăți ochii adânciți în orbite, preoapele roșii, privirea nesigură.

Incet, fără să spună vre-o vorbă, trecu pe dinaintea noastră, plecă, parcurse strada și intră la vecinul nostru Ilie, al cărui fiu Toma îmi povesti mai târziu ca tată său cu al meu stătură multă vreme închisi în odaie, vorbind încet, după aceea cerură hârtie, o peană și cerneală și că au sigilat o hârtie plină de slove. Nimeni nu știa ce au vorbit împreună.

La zece oare seara eu eram culcat, asemenea sora mea și Georgică. Mama sta în camera în care aveam eu patul meu lângă al ei; poarta curții fiind trântită cu zgomot, ea stinse candela, se culcă și părea că doarme.

Inima vâcnea în bătai pripite. Tata intră în cameră, se desbracă și se culcă și el; Pam auzit întorcându-se în pat, însă fiindu-mi somn am adormit.

Ceva umed căzu pe fruntea mea și mă trezi. Deschisei puțin pleoapele: luna lumină odaia, tatăl meu, în picioare lângă mine, mă privea cu ochii în lacrimi. „Doamne”, șopti el, „sărmanul mititel.” Domol se apropiă de patul mamei mele și privi îndelungat fața-i palidă, istovită. Eu nu eram decât un copil, cu toate acestea simțeam că tată meu ne iubea adânc și că o durere nemăsurată îi smulgea lacrimile.

Cu pas de lup merse spre zid, desprinse pistolul său, sa învâli în mantauă și plecă.

Repede, fără zgomot, mama mea se sculă și se repezi după el.

Eu sării din patul meu, lunecai afară, alergai de-alungul gardului curții până la fântână. Noaptea era frumoasă, senină și liniștită; nu se clintea o frunză. Ascuns

după fântână, zării pe tată sub streșina grajdului, îl văzui ridicând pistolul.

În aceeași clipă, mama fu lângă el. Mitrule, dragul meu, scumpul meu bărbat, ce vrei să faci? întrebă mama.

El o privi trist și răspunse cu o voce slabă:

Sunt un om pierdut.

— Pierdut tu!.. ce înseamnă aceasta?

— Am pierdut totul, de astădată, Zelenbac mi-a câștigat toate.

— Ei și-apoi?

— Totul, înțelegi tu. Calul...

— Această mârțogă bătrână!

— Țarina...

— Nu e ceva mare pagubă.

— Casa!

— Ce ne pasă de casă, dacă tu ne rămâi?

— Marie!

— Mitrule!

— Ce zici tu Marie?

— Eu spun că voința lui Dumnezeu este ca tu să trăiești pentru ai tăi. Amintesteți că tu ne ai hrănit prin munca ta.

Tatăl meu își acoperi ochii cu mâinile. Mama continuă:

„Când ne-am căsătorit, noi nu aveam decât un pat, o masă și o lavă. Am lu-

Ajutor de război pentru invalizi.

Invalizii, văduvele și orfanii de război până la izbucnirea revoluției au primit ajutor dela statul ungar. Acest ajutor însă era pe de o parte prea mic, decât să poată trăi după el un invalid, o văduvă ori orfanii cu desăvârșire lipsiți de mijloace și puțința de a se susține din puterea proprie, pe de altă parte iară primeau ajutor și atari indivizi, cari nu pierduseră puțința de a câștiga, și astfel cădeau în sarcina statului, fără a fi îndreptățiți la aceasta.

Consiliul Dirigent vrând să dea ajutorului o bază mai dreaptă și să ajute într-adevăr pe cei cari în urma războiului sunt avizați la ajutorul statului, a ordonat conscrierea lor cât mai repede. Invalizii, văduvele și orfanii îndreptățiți, vor primi dela miliție un ajutor pentru durata unui an.

Resortul ocrotirilor sociale a ordonat conscrierea invalizilor, văduvelor și orfanilor. Comisia de conscriere pentru fiecare comună și oraș va consta din primar, reprezentanții consfesiunilor și 2—4 bărbați sau femei, cari posedă încrederea invalizilor și văduvelor de război.

De invalizi se privesc și acei muncitori și femei, cari aplicați la stabilimente sau funcțiuni de armată, au pierdut într-o măsură mai mare ori mai mică puțința de a se susține. Ajutorate vor fi mai departe — într'un șir cu văduvele de război — și acele femei susținute de bărbați căzuți în luptă ori dispăruți, cari trăind împreună, numai izbucnirea neașteptată a războiului i-a împiedecat a se căsători, precum și toți orfanii de război.

Conscriși apoi prezentați unei comisii medicale vor fi împărțiți după gradul invalidității și după succesitate, primind ori pensiuone ori educație gratuit, ori întreținerea în azile de stat.

Biroul pressei.

Zonă neutră în Transilvania. André Tardieu, președintele comitetului pentru afacerea română, crede că poate s'ar pune foarte lesne capăt luptelor dintre români și unguri, prin stabilirea unei zone neutre, la o depărtare de 10 kilometri de munții cari despart România Mare de Ungaria.

crat amândoi mult, afacerile ne-au înflorit, vom începe totul din nou. Tu știi că eu am câțiva galbeni, pe care tata mi-a lăsat; ne vor servi să ne cumpărăm sămânță pentru comerțul nostru. Suntem tineri încă și sănătoși, mulțumită lui Dumnezeu!

În această clipă, scumpa mamă îmi apăru asemenea sfintelor a căror icoană împodobesc zidurile bisericii. Puterea unei mimi ce iubește și e evlavioasă, e mare; tatăl-meu îmblânzit ridică încet capul:

„Da, da, zise el, vom reface afacerile noastre. Sunt vindecat, nu voiu pune mâna de azi înainte pe nici o carte de joc, și-o jur... Vom face din copiii noștri oameni cinstiti. Scumpii micuți! Imi pare că de mult nu i-am văzut.

— Vino, să mergem la ei!“

Mama îi prinse mâna și îl conduse ca pe un copil. În două sau trei sărituri am ajuns în cameră, mă așezai în pat, și mă prefăcui că dorm. Părinții mei intrară când clopotul bisericii suna la slujba de dimineața. Clopotul leagă și împreună sufletele cu cerul. „Mitelule, îmi strigă tata aproape vesel, scoală-te, vino să mergem amândoi la biserică să ne închinăm și să ne rugăm la icoana sfântă“.

Câtă pagubă a avut România?

D. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice din România, care prezida comisiunea înfăptuită în România pentru socotirea pagubelor suferite de această țară în timpul ocupației dușmane, a înfățișat zilele acestea d-lui Brătianu, președintele consiliului de miniștri al României, rezultatul lucrărilor comisiunei. Suma totală a pagubelor pricinuite de germani, austro-ungari, bulgari și turci se ridică la 28 miliarde și jum. și pagubele pricinuite de soldații ruși sunt socotite la 4 miliarde franci.

Prisonierii români din Italia. Cu vaporul Regina D'Italia, au sosit 1600 soldați și 50 ofițeri din legiunea Ardeleană din Italia, împreună cu comandantul lor, dl colonel Sofandi.

Seara a avut loc un banchet în sala restaurantului „Grand“ oferit în onoarea ofițerilor de cătră un grup de cetățeni, la care pe lângă capii autorităților a luat parte și d. general Hânzu, ce a sosit cu trenul din București.

S'a toastat pentru rege și aliați.

Dumineca trecută a sosit în București un alt batalion de ostași ardeleni, bănățeni și bucovineni, foști prizonieri în Italia. Ei sunt în număr de 1000 și vor porni la vatră de îndată ce vor sosi și alte două transporturi de 2000, cu care formează un regiment complet.

Ei sunt bine provăzuți și au adus cu ei toate armele necesare unui regiment: puști, baionete și mitraliere.

Drumul spre țară l'au avut prin Salonic cu vaporul.

Unde se pot trimite scrisori? Începând cu 7/20 Februarie se pot trimite prin poștă, epistole deschise, corespondențe, ziare, imprimate, probe de mărfuri și hârtii de afaceri în Franca, Anglia, Italia, Grecia, Elveția, Olanda, Spania, Portugalia, Belgia, Danemarca, Suedia, Norvegia, Japonia și China. Apoi cu statele din America și cu coloniile acestor țări. — Epistole recomandate însă numai după încheierea păcii generale. Pentru corespondența trimisă în afară trebuie să folosim numai limba franceză, engleză, italiană și limba noastră românească.

Românii și Bănatul. Imputerniciții români au pus în fața comitetului marilor puteri la Paris un memoriu, prin care au arătat punctul lor de vedere în afacerea Bănatului. România arată în acel memoriu, că Bănatul este o regiune ce se deosebește de ținuturile învecinate prin caracterul său etnografic, geografic, economic și politic. În Bănat elementul românesc este în mare număr în trei părți din teritoriu și grupuri despărțite în restul regiunii. Sunt peste 600.000 români față de 204.000 sârbi. Este peste puțință, ca această provincie să fie despărțită în două. Câmpia și muntele nu pot trăi una fără alta. Toate căile de comunicație sunt organizate de a fi mereu în legătură. Transilvania însăși rămâne datorase Mureșului și Tisei. Sârbia și România au trăit până acum în bună înțelegere. România ca să dea o dovadă despre dorința ei pentru o pace durabilă nici n'a voit a se gândi la puțința reunirii cu regatul român a celor 400.000 români, cari trăesc în nordul Sârbiei pe Valea Timocului. Departe de a înființa o chieșăie pentru pacea din viitor, sfârticarea Bănatului n'ar aduce decât la desorganizarea economică și la siguranța certelor viitoare.

Pentru vitejii căzuți la Orlat. La o întrunire a damelor române din Sibiu, în sala prefecturii, prezidenta Reuniunii, dna Catinca A. Bârseanu, a arătat că scopul întrunirii este a lua măsurile trebuincioase în vederea ridicării unui monument eroilor căzuți la Orlat.

Dl Preda, medic-colonel, a vorbit despre însemnătatea luptelor, date pe locul acela, și despre calitățile distinse ale ostașilor, cari s'au jertfit pentru neamul românesc.

S'a ales apoi un mare comitet de dame, în frunte cu dna general Moșoiu ca prezidentă, dnele Emilia Rațiu și Catinca A. Bârseanu ca viceprezidente; dna Veturia Lăpădat secretară, și dna Veturia Stroia casieră. S'a luat hotărârea totdeodată să se organizeze serate artistice și alte producțiuni în scopul ridicării monumentului plănit.

Care-i situația economică în Basarabia? Basarabia, precum scrie d. G. Ionescu Sisești, are 2,275.000 loc. și o suprafață de 44,936 km. Pământul productiv face 98%. Sămănăturile anuale ating aproape 2 mil. și jumătate hectare. Producțiunea din 1915, care poate fi privit ca an normal, a fost următoarea: grân de toamnă 1808 kgr., grâu de primăvară 640 kgr; săcară 1520 kgr; porumb 1680 kgr. orz 1520 kgr. și ovăș 1712 kgr. la o deseatină (1 deseatină = 1.1 hectar.) Producțiunea de vin în 1918 a fost la deseatină 300 hl. sau în total 1,280,160 hl. Esportul de mere în 1918. an de producțiune normală a fost de 1056 tone, tot atunci s'au scos din Basarabia 3264 tone nuci, 889 tone pere, 1758 tone struguri 960 tone prune pentru țuică.

În păduri e săracă. Numărul cailor e de 375,935 capete, al porcilor de peste 500,000, al vitelor cornute de 800,000 iar al oilor de cel puțin 1,000,000 capete, adică mai mult ca înainte de război. Industriile agricole fâgăduiesc o dezvoltare frumoasă.

Un bolșevic ungar și-a făcut seama în Sibiu. Agenții poliției române din Sibiu, au pus mâna zilele trecute pe un bolșevic ungar, care a sosit din Budapesta și după propriile sale mărturisiri, a venit cu gândul să ridice vieța miniștrilor români. Dormea tocmai într'o odaie a gării din Sibiu, când l'a provocat un polițist secret să se legitimeze. Avea legitimații bune, și era cât pe aci să ne scape teafăr când din întâmplare și-a mișcat perina și agentul a găsit sub perină o granată de mână.

De sine înțeles, că omul acesta a fost imediat arestat.

Marți pe la orele 12, tocmai când începuseră să-l întrebe în localitățile biroului de informațiuni, fără ca cei prezenți să bănuiască ceva sau fără să-l poată opri, a sărit pe fereastră din al doilea etaj și căzând în cap a murit pe loc.

Cadavrul atentatorului a fost transportat în casa mortuară din Sibiu.

Întâmplarea a produs în întreg Sibiu o vie mișcare.

Publicațiune de arândare.

Resortul comunicației al Consiliului Dirigent publică concurs pentru arândarea restaurantului din gară Sibiului pe 3 ani.

Ofertele să se facă în scris adresate numitului resort până la 10 Martie st. n.

Reflectanții au să dovedească priceperea ramului acestuia și să posed toate cele de lipsă ce recere timpul modern pentru înzestrarea și conducerea restaurantului.

Care din reflectanți va fi acceptat are să subscrie contractul de noi întocmit și să depună o cauțiune de 3000 coroane.

Consiliul Dirigent Român
Resortul de comunicație.

Concurs.

În comitatul Târnavi-mici cercul Hosuseului comuna mare Bolcaci prin aceasta public concurs la postul de medic comunal pe lângă următoarele emolumente și anume:

1. Plată lunară anticipativă din 1600 cor. anuală 133 cor. 34 filleri, solvită prin perceptoratul din Diciosânmărtin, ca solda începătoare.

2. Din partea comunei adaus personal la an 500 cor.

3. Quartir în natură.

4. Rescumpărare pentru vizitarea morților (halotkénlési dii) și pentru vizitarea carnei tăiată în fleșerii anual 4◇ org. lemne de foc.

5. Pentru vizitarea morboșilor taxa ștatuară și din 5—5 ani un adaus anual de 200 cor. în patru rânduri.

Provoc pe toți domniile medici cari reflectează la acest post să binevoiască în sensul legii din 1908 artic. XXXVIII § 7 a-și înainta cererile lor subscrișului oficiu pretorial, dintre reflectanți aceia cari sunt în serviciu prin șefii săi, până în 4 Aprilie 1919. — Alegerea se va ținea în comuna Bolcaci.

Hosusău, 1919 Februarie 17.

Gregoriu Simon
m. com. cerc.

133 3—3

Dr. Ittu medic practic universal și dentist

134 2—3

s'a reintors acasă și ordonează zilnic
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 36.

O femeie inteligentă

136 2—3

cu pricepere în conducerea economiei
află loc imediat la un preot văduv,
pe lângă condiții favorabile. Adresa
la Administrația „Gazetei Poporului“.

Dactilografă

130 3—3

cunoscând perfect limba română,
caută loc la un birou. Administrația
ziarului „Gazeta Poporului“.

ANUNȚ!

Dacă aveți trebuință de tot felul de

MĂRFURI

trimiteți adresa D-v. exactă și veți primi

„Gazeta Poporului“

publicație specială pentru răspândirea
mărfurilor, direct dela producători cu
prețurile originale, în schimbul abona-
mentului de 8 lei pe an. 131 3—5

Director: Gh. Diaconescu,
Cordăreni-Dorohoi.

Regatul României.

Ministerul de finanțe.

Datorie publică.

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu.

Prospect.

În virtutea decretului-lege din Ianua-
rie 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor
emite bonuri de tezaur 5% din 1919, ga-
rantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur
are de scop a subveni cheltuelilor necesare
pentru noua organizare a funcțiilor de stat
din teritoriile Transilvaniei, Bănătu-
lui și părților unghurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de
tezaur la purtător, de 200, 5000, 1000, 5000
și 10.000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faxi-
mile semnăturile Ministrului de finanțe al
Guvernului Regal Român, a Șefului Resor-
tului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassie-
rului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru
totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe
valoarea lor nominală ca garanții și cațiuni
la toate casele publice. Cupoanele scăzute
vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lom-
bardate (depușe în gaj) la casele publice
(cassierile instituțiilor de stat) până la
50% a valorii nominale și cu o dobândă
de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe
valoarea lor nominală în plata pământurilor
parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o do-
bândă de 5% la capitalul nominal, în care
scop ele sunt însoțite de opt cupoane de
dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 Au-
gust 1919.

Statul Român va rambursa aceste bo-
nuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei,
pe paritatea, ce se va stabili între lei și
coroane. Se garantează însă detentorilor de
bonuri pentru 100 coroane nominal, mini-
mum cincizeci de lei.

Statul român își rezervă dreptul de a
denunța acest împrumut în întregime sau
parțial înainte de termenul fixat și în urma
unei publicațiuni speciale prin „Monitorul
Oficial“ cu șase luni de zile înainte de data
fixată pentru chemarea la rambursare. În
acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi,
se va deduce din valoarea nominală a bo-
nurilor de tezaur.

Consiliul dirigent, resortul finanțelor.

135 2—5

Bonurile de tezaur neprezentate la
rambursare, se prescriu după trecere de
30 de ani, iar cupoanele scăzute și nepre-
zentate la plată se prescriu după 5 ani
dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi
reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute,
distrușe, sau furate, se vor libera proprie-
tarului duplicate în conformitate cu legea
decretată cu Nr. 3380 din 15 Noembrie
1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei
legi se poate lua la locurile de plată.

CONDIȚIUNILE DE SUBSCRIERE.

În baza prospectului de emisiune, sub-
scrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur
de 5% din 1919 se va începe în ziua de
1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești,
- la băncile săsești,
- la perceptorate,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și preturi,
- la alte instituțiuni și particulari, pro-
văzuți cu autorizație specială din par-
tea Consiliului Dirigent, Resortul Fi-
nanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari,
adecă una sută coroane pentru fiecare sută
coroane nominal, care se va vărsa integral
la subscriere. Se observă, că drept plată
se vor admite numai astfel de bancnote
emise de Banca austro-ungară, cari sunt
date de mai înainte, sau inclusive 1 Oc-
tomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în
lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor
își rezervă dreptul să stabilească rezul-
tatul subscrierilor, reducându-le la suma,
ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i-se va liberă o chi-
tanță, constatând subscrierea și efectuarea
vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contractu-
tanța plătirilor, la locurile de subscripțiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună
cu opt cupoane de dobânzi semestrale se
vor eliberă cel mai târziu la 1 Iulie st.
n. 1919.

Șeful resortului: Dr. AUREL VLAD m. p.

S'a înființat o nouă tipografie:

CARPAȚII Tipografia „GAZETEI POPORULUI“

în Sibiu, Strada Urezului (Reisergasse) Nr. 41.
cum vîi dela gară la dreapta, în față cu biserica Ursulinelor.

Primește să lucreze tot felul de tipărituri, precum: cărți, broșuri, reviste,
gazete și apeluri etc. Tot asemenea facturi, scrisori, plicuri, cărți postale, bilete de
logodnă și de cununie, bilete de vizită, anunțuri funebre, invitații la petreceri, bilete
de intrare și tot felul de protocoale, bilanțuri și acții de-ale băncilor.

Rugăm pe toți cari voiesc să tipărească ceva, a se adresa la tipografia „Car-
pații“ cu toată încrederea.

Un culegător și un elev se primesc.

Semnăm cu stimă:
Tipografia „CARPAȚII“